

שבעת ימים פרק ראשון יומא

ח א מיי פ"ה מהלכות כלי
המקדש הלכה טו:

תורה אור השלם

1. ופתח אהל מועד תשב ימים ימים וילקה שבעת ימים ושמרתם את משמרת ה' ולא תמוזו פי בן צוית: ויקרא ח לה
2. ואבלתם אתה במקום קדש פי חקף וחקף בניך הוא מאש: פי בן צוית: ויקרא י יג
3. וכן לא תבא את דמה אל הקדש פנימה אבל תאכלו אתה בקדש באשר צוית: ויקרא י יח
4. שוק התרומה וזוה התנופה על אשית התלבים יבא את חקף ויתן תנופה לפני ה' והיה לך ולבניך אתך לחק עולם באשר צוה ה': ויקרא י טו
5. וזה הדבר אשר תעשה להם לקדש אתם לבנות לי לחק פר אחר בן בקר ואילם שנים תמימים: שמות כ א
6. זה קרבן אהרן ובניו אשר יקריבו לך ביום הקדש אותו עשירת האפה סלת מנחה תמיד מן ציתת בבקר ומחציתה בקרב: ויקרא י יג
7. ויאמר משה אל העדה זה הדבר אשר צוה ה' לעשות: ויקרא י יח
8. ויתן עליו את התבנית ויחגר אתו באבני ילפיש וקדש את המעיל ויתן עליו את האפד ויחגר אתו בחשב האפד ויאמר לו בן: ויקרא ח ז
9. ויקרב משה את בני אהרן וילבשם תבנית ויחגר אתם אבני יחבש להם מגבעות באשר צוה ה' את משה: ויקרא ח יג
10. ויקרא אתם אבני אהרן ובניו ויחבשם להם בדישת ויהיה להם בדישת לחק עולם ומלאות יד אהרן ויד בניו: שמות כ ט

רבינו הגאון

מילתא דלא כתיבא בהאי ענינא מנלן. פי' פרישת שבעה דלא כתיבא הכא בפרשת צוואת המלוואים.

רבינו הגאון

מילתא דלא כתיבא בהאי ענינא מנלן. פי' פרישת שבעה דלא כתיבא הכא בפרשת צוואת המלוואים.

להביא את המכנסים. מכלן קשה להא דצפ' אלו הן הגשרפין (סנהדרין דף ק"ג): מפיק מיתה מחוסר בגדים מדדרישין אין בגדיהן עליהן אין כהונתן עליהן והוון להו זרים והקשה רבינו יעקב מאורלייני"ש הא צהדיא כתיב מיתה צוואתה תזוה נהי דהאי קרא איצטרך לשווינהו זרים אף לענין לחלל עבודה כמו זרים מ"מ הוא קרא דכתיב צוואתה בגדים מיתה צהדיא למה לי תיפוק ליה מאין בגדיה עליהן אין כהונתן עליהן ומיך דמכנסים לא כתיב הכא ואיצטרך הוא קרא למחוסר מכנסים דהוה צהדיא וקשה לרבי יוסי בר חנינא כיון דנפקא ליה מכנסים מוזה הדבר הוה ליה כאלו מכנסים נמי כתיבי הכא ומיך ריב"ז דמיתה דגבי ^(א) [מכנסים] איצטרך לתיב אפילו צהדיא ריקנית אהל מועד מי שנכנס מחוסר בגדים כדכתיב (שמות כח) והיו על אהרן ועל בניו צבאם אל אהל מועד וכן צבאם רחוק ידים דכתיב (ס"ג) צבאם אל אהל מועד ירחו או בגשתם אל המזבח לשרת מיחייב אהל מועד אפילו צהדיא ריקנית והא דקאמר פ"ב דזבחים (דף י"ט): אי כתיב רחמנא צבאם ולא כתיב בגשתם ה"א אפילו צהדיא ריקנית כו' משמע דלפי האמת לא מיחייב צהדיא ריקנית יש לומר היינו אמוצת וה"פ אי כתיב צבאם אל אהל מועד או אל המזבח ולא כתיב לשרת ה"א דאפילו אמוצת מיחייב צהדיא ריקנית קמ"ל דאמוצת לא מיחייב צהדיא וצמוספתא דמסכת כלים [פ"א] מניא אמר שמעון הלנוע לפני ר"א אזי נכנסתי בין האולם ולמזבח בלא רחוק ידים ורגלים אמר לו מי חזיב אתה או כהן גדול שתק אמר לו בוש אתה לומר (העבודה) שכלבו של כהן גדול יותר חזיב ממך וכו' עד ואפילו אהל מועד מלאך בעל הפול ומסתמא שמעון הלנוע לא היה משתמש בלא רחוק ידים כי לא היה טועה צוה אל אהל מועד להקטיר ולא נהירא אלא דכפרישית: **מאי** דהוה שעה מדורות או לא ולא פריך התם כי הכא מאי דהוה (הוה): **בבתונת ומצנפת כו"י ע"מא פ"יג.** הא דלא נקט נמי מכנסים נראה לי משום דמפרש דבין צוואתה בין בעשייה אהרן קדים ומכנסים לא כתיבי לא צוואתה ולא בעשייה ורש"י פי' טעמא אחרינא: אמר

מילתא דכתיבא בהאי ענינא מילתא דלא כתיבא בהאי ענינא מנא לן אמר רב נחמן בר יצחק יליף פתח פתח רב משרשיא אמר ושמרתם את משמרת ה' עכובא רב אשי אמר ^י כי בן צוית עכובא ^ב ר"ר ^כ כי בן צוית ^ג כאשר צוית ^ד כאשר צוה ה' כי בן צוית באנינות יאכלוה כאשר צוית בשעת מעשה אמר להם כאשר צוה ה' ולא מאלי אני אומר א"ר יוסי בר חנינא מכנסים אין כתובין בפרשה כשהוא אומר ^ה וזה הדבר אשר תעשה להם לקדש אתם לכהן להביא המכנסים ^ו ועשירית האיפה בשלמא מכנסים כתיבי בענינא דבגדים אלא עשירית האיפה מנא לן אתיא זה זה ^ז מוזה קרבן אהרן ובניו אשר יקריבו לה' עשירית האיפה א"ר יוחנן משום ר"ש בן יוחאי מניין שאף מקרא פרשה מעכב ת"ל ויאמר משה אל העדה זה הדבר אשר צוה ה' אפילו דיבור מעכב כיצד הלבישן כיצד הלבישן מאי דהוה הוה אלא כיצד מלבישן לעתיד לבוא לעתיד לבוא נמי לכשיבואו אהרן ובניו ומשה ^ח עמהם אלא כיצד הלבישן למיסבר קראי פליגי בה בני ר' חייא ורבי יוחנן חד אמר אהרן ^ט ואח"כ בניו וחד אמר אהרן ובניו בבת אחת אמר אבוי בכתונת ומצנפת כולי בצוואה ובין בעשייה אהרן קדים כי פליגי באבנט מאן דאמר אהרן ואחר כך בניו דכתיב ^י ויחגור אותו באבנט והדר כתיב ^י ויחגור אותם אבנט ויחגור אותו באבנט והדר כתיב ויחגור אותם אבנט אמר

מילתא דכתיבא בהאי ענינא. בפרשת וואה דמלוואים שנאמר צוואתה תזוה: ולא כתיב צוואתה המלוואים צוה הדבר אשר תעשה וגו' לא כתיב שיתן אל המושן אורים ותומים כשהלבישן אבל בפרשת זו את אהרן שנאמרה שם עשיית המלוואים כתיב ^(א) ויתן עליו את החשן ויתן אל החשן את האורים ואת התומים. וא"ת אף צוואתה תזוה נאמר ונתת אל חשן המשפט את האורים ואת עשיית הבגדים ובהוא ענינא לא כתיב ככה לעיבובא: **פתח פתח.** בצוואתה כתיב (שמות כט) אל פתח אהל מועד ויתתה וכן בעשייה. [בצוואתה כתיב] תקריב ^(ב) פתח אהל מועד ואלה אהרן ובניו את צמר האיל ואת הלחם אשר צלל פתח אהל מועד וכן בעשייה ^(ג) ואת כל העדה הקהילו אל פתח אהל מועד צבאו את הצמר פתח פתח עשייתו נמי עיבובא כתיבא ושמרתם משמרת משמע תשמור ככל הכתוב ולא כתיב גזירה שוה: פ"ר **פי כן צוית וכו'.** אידי דנקט הכא למידרש כי כן צוית לענינא דמלוואים דלעיובא אתא קצעה לה ברייתא הכא למדרש כי כן צוית דשמיני למאי אתא. ולאו ניהו ההוא קרא דענינא דמלוואים דזו את אהרן אלא דיוס השמיני דכתיב צמנחא (ויקרא י) קחו את המנחה הנותרת מאשי ה' ואכלוה מצות אהל המזבח כי כן צוית: **(ט) כאשר צוית.** גבי שעיר חטאת אשר דרש משה והנה שורף כתיב אכל תאכלו אותה ^(י) צמקוס קדוש כאשר צוית ^(סג): **כאשר צוה ה'.** גבי שוק התרומה וזוה התנופה כתיב תאכלו צמקוס טהור וגו' כאשר צוה ה' ^(סד). ולמה לי חד מכל הני כו' ובי כל הדברים שנאמרו למשה לומר לישראל חזר ואמר ^(ו) כי כן צוית: אוננין על נדב ואזיחוא וקדשים וסארוין לאוין מקל וחומר ממעשר הקל דכתיב גבי מעשר (דברים כו) לא אכלתי בזוני ממנו והוא אמר להן לאכול המנחה חוקק לומר כי כן צוית באנינות תאכלוה: **כאשר אמר להם.** כשנאמא מה שעשו ששרפו שעיר החטאת והוא שעיר של ר"ח אמר להם הן לא הוציא את דמה וגו' הלא לא אירע צו פסול היה לכם לאכולו צדוקש כאשר צוית אתכם צמנחא שחמרתם לכם זה שפמי הקציה נטעוית: **כאשר צוה ה' ולא מאלי אני אומר.** היו סומכין ע"פ הדיבור ואכלו אותו אוננין ולא תעשו כאשר עשיתם צמנחא. ומשה טעה בדבר שלא נאמר לו אלא צמנחא וצחזה ושוק ושעיר שמיני וצשעיר נחשון שהיו קדשי שעה אבל שעיר ר"ח שהוא קדשי דורות לא הותר לאונן ושלשה שעירים קרבו צו ציוס ולא נשרף אלא של ר"ח בלבד שנאמר (ויקרא י) ואותה נתן לכם לשאת את עון העדה זהו של ר"ח הבא על עוממת מקדש וקדשיו כמו ששינו במסכת שבועות (דף טו): **אינן כהובין בפרשה.** בלבישת הבגדים לא צוואתה ולא בעשייה: **כשהוא אומר וזה הדבר אשר תעשה להם.** וי"ו מוסיק על ענין ראשון המדבר בצוואת עשיית הבגדים ושם כתיב ועשה להם מכנסים ^{בד}: **ועשירית האיפה.** שהכניס לריכס להביא ציוס חינוכס ואפילו ההדיוט כדאמרין צמנחא (דף ט"א): **צבאם מכנסים כתיב בענינא דבגדים.** דלעיל מיניה דהיה פרשתא איכא לרבינוהו מו"ו מוסיק על ענין ראשון: זה קרבן אהרן ובניו. בעשייה האיפה כתיב שההדיוט הביא ציוס חינוכו וכהן גדול בכל יום: **מקרא (ו).** פרשת מלוואים שנאמרה צוואתה תזוה אל אהל מועד וליצור בעשרים באדר כשהתחילו המלוואים והקהיל את העדה אל פתח אהל מועד שנאמר ותקהל העדה וגו' ויאמר משה אל העדה זה הדבר אשר צוה ה' לעשות ומקראות הללו בעשיית המלוואים צו את אהרן: **כיצד הלבישן.** סדר בגדים לאב ולבנים זה אחר זה: **מאי דהוה הוה.** ומה כתיב לנו לשאל: **(ט) למסבר קראי.** דלא לירמו אהדי דצוואתה כתיב (שמות כט) וחגרת אותם אבנט ובניו משמע חגירתם של אב ובנים בסדר אחד ולא הפסיק לבישת בגד אחר צינתיים ובעשייה כתיב צהרן (ויקרא ח) ויחגור אותו באבנט בסדר לבישת בגדים וגמר והלבישו כל המלבושין ואח"כ הקריב בניו והלבישם [ולא] חגר אהרן ובניו צבת אחת: אבני מפרש לה למילתייהו ככתונת ומנפת ^(ט) להכי נקט כתונת ומנפת ששון בגדול ובהדיוט ומכנסים לא הוצרך לומר שהרי הן קודמין לכל כדאמרין לקמן ^(ט) מניין שלא יהא דבר קודם למכנסים כו': **כולי עלמא לא פליגי דאהרן ואח"כ בניו.** לאהרן הלביש תחילה כל שאר בגדיו חוץ מאבנט ואחר כך התחיל להלביש את בניו: **דבין צוואתה בין בעשייה.** כך כתיב: **פי פליגי באבנט.** שצוואתה נאמר חגירתם כאלה ותורת אותם אבנט אהרן ובניו ולא נאמרה חגירה צהרן בסדר לבישת בגדים ובעשייה נאמרה חגירתו בסדר שאר בגדיו וחגירת בניו לענין בסדר בגדיהם: **מאן דאמר אהרן ובניו צבא אחת.** אול צמר צוואתה. ולקמיה [י]. מפרש צבת אחת מי משכחת לה: אמר

(א) [בזכר ק"א, ג] (ב) [עין מיי פ"י מהלכות כלי המקדש הלכה א', א'] (ג) [ויקרא ח, ד] (ד) [ג'ל בקדש, ה] (ה) [דף כג:], (ו) [רש"י, ז] (ז) [עין חוק' סנהדרין פ"ג ד"ה ולא משום, ח] (ט) [עין חוק' סנהדרין טו: ד"ה שור חוק' חגיגה ו: ד"ה מאי ג'מ].

הגהות הב"ח

(א) ג' ובניו ומשה רבינו יבא עמהם ויאמר אלא כיצד: (ב) שם וחגרת אותם אבנט אהרן ובניו ולמ"ד: (ג) רש"י ד"ה דלא כתיב וישם עליו: (ד) שם ד"ה פתח פי' מקריב אל פתח: (ה) שם ד"ה כאשר צוית מאי ד"ה עם ד"ה כאשר צוה ה': (ו) שם פי' כן צוית וכו' ומ"ח מ"ה באנינות יאכלוה שהן אוננין על נדב: (ז) שם מקרא פרשה. פרשת מלוואים וכו' אמר להם. וכו' פ"י כפדו העשייה אמר לכולן: (ח) שם ד"ה למיסבר ד"ה עם ד"ה אבני: (ט) שם ד"ה אבני ומנפת רבו' להכי נקט:

מוסף רש"י

פי כן צוית. צמנחא שמיני כתיב קחו את המנחה וגו' (ובחיים ק"א). באנינות דנבד ואזיחוא (ס"ח). כאשר צוית. תמנחא דלאש חדש שמינייהו כתיב הן לא הוציא את דמה וגו' (ס"ט). בשעת מעשה. כשאייר להם אמינות, אמר להם. שלא ימנעו מחילת קדשים היום, ששעו מפי הגבורה שחוקק אמינות היום בקדשים משאלי ימים ובשראש ששפרה אמר להם אכול תאכלו אותה, היה לכם לאכולה כאשר צוית אתכם בשעת מעשה. כאשר צוה ה'. כפילת חזו ושוק של שלמו צבור שקרבו צו ציוס נאמר (ס"ח). ולא מאלי אני אומר להם. לאולה צמנחא (ס"ח).

חוק' ישנים

וא"ו כתיבא הני אמר. שמהו ספורים שעשייתו כמו בשעיר דר"ח, אפי"פ שהוא כבוד אח"כ אין מוקדס ומאחר.